APOSTOLUL

Revista cadrelor didactice din judeţul Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL I, NR. 4, IUNIE 1999

EMINESCU

Să nu ne facem iluzii că nostru cuvintele riscă să nu mai aibă nici

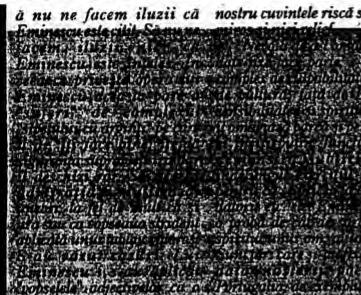

pe Eminescu la
păreu, dintr-un
ul românului faţă
minescu, faţă de
proprii. Scriitorii
tru a se omagia pe
marii pentru a-şi
căpătate în
ublic, politicienii
ate, profesorii din
u omagiat este şi
toreşte poate ieşi
ui popor, în lume.
ziua naţională la
ului naţional.

paşă groasă. Prea simplitatea cea mai evidentă a cuvântului care esenţializează gîndirea şi viaţa. Poezia sa. Limba română. Când a fost numit "luceafărul poeziei române" a fost, desigur, admirat. Necircumstanţial, gândind conotaţiile sintagmei, dar reductiv. Ca o etichetă care indică ceva dar nu e, totuşi, obiectul numit. Dascălul şi elevul repetă până la saturaţie, în virtutea frazei frumoase, sintagma. Adorând pierzi din vedere obiectul adoraţiei, te vezi numai pe tine cel care adori. Este păcatul cel mai mare, al fariseismului, pe care creştinul îl săvârşeşte şlefuindu-şi rugăciunea în faţa icoanei care îşi priveşte aceleaşi punct esenţializat, alephul său. Într-o vreme în care analfabetismul se află pe punctul de a fi generalizat printr-o alfabetizare forţată chiar şi a celor care nu sunt capabili să înregistreze codul lainic al literelor, distanţa faţă de valoare, distanţa faţă de Eminescu, distanţa faţă de cultură pare să crească. Nici o capodoperă nu se perimează cu adevărat în timp, sufletul pare a fi cel care se subţiază, se perverteşte, se înstrăinează. Şi parafrazând un poet german, în veacul

(riscantă?) de
lui Eminescu.
Intelectualul ia de model de intelectualitate, copilul îl vede copil, îndrăgostitul - îndrăgostit, proletarul - proletar, republicanul - republican, monarhistul - monarhist, filosoful - filosof etc. etc. Fiecare îl "reduce" pe Eminescu la cât reprezintă el însuşi, suntem, cum s-a mai spus, nu-i aşa?, ceea ce putem exprima.

Eminescu este cântat: folk, rock, pop, popular. Pe o melodie pe care se cântă "Somnoroase păsărele" am văzut cum se poate produce delirul dansant al unei săli de spectacol. E, poate, o modernizare a "ritmului" eminescian? Poate... O operă rock cu naşterea şi crucificarea lui Iisus a modernizat, nu-i aşa?, receptarea mesajului evanghelic. Demitizarea poate fi un act critic care repune în discuţie nume şi valoare, simbol şi înţelegere. Deşi, din frica de a nu trezi furtuna şi dezastrul, moartea şi spiritele rele ne-am învăţat să intrăm într-o catedrală în vârful picioarelor, şoptind. Şi Eminescu pare a fi o asemenea catedrală.

Adrian ALUI GHEORGHE

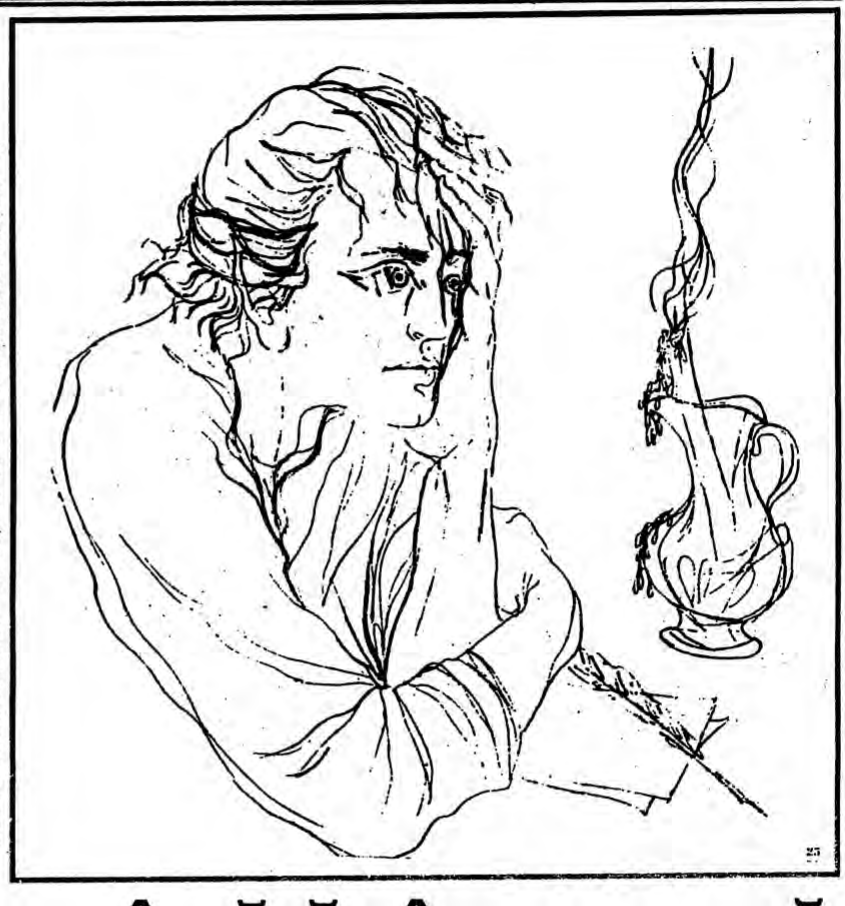

GREVA GENERALĂ DIN ÎNVĂŢĂMÂNT CONTINUĂ

Declanşată în ziua de 7 iunie 1999 la ora 8 a.m. GREVA GENERALĂ din Învăţământ continuă intrând în cea de-a doua săptămână.

Întâlnirea comisiei de negocieri formată de cele patru Federaţii Sindicale din Învăţământ şi delegaţia guvernamentală condusă de Primul ministru n-a dus la nici un rezultat, ba dimpotrivă a ridicat temperatura interioară a protestului la starea de clocot.

Proiectul de Acord propus de delegaţia guvernamentală şi prezentat de Ministrul Andrei Marga liderilor celor patru Federaţii este o minciună sfidătoare la adresa bunului simţ, în nici un caz o soluţie.

Deşi existau semnale foarte clare şi certe de dimensiunile grevei generale din judeţele ţării (toate şi municipiul Bucureşti, mai puţin Vrancea, erau în grevă generală cu peste 85% dintre salariaţi), factorii puterii au crezut că vor putea şi de această dată să transmită cadrelor didactice mulţumiri şi felicitări pentru sacrificii. Aşa s-a explicat de ce înainte de întâlnirea cu Primul ministru Radu Vasile, cei patru lideri au făcut o mică abatere de la traseu, o pauză mare la Cotroceni, unde domnul Emil Constantinescu şi-a adus aminte că ar fi fost şi el într-un oarecare trecut, rămas întunecat, cadru didactic.

Pauza s-a dovedit sterilă, liderii sindicali n-au mai primit nici felicitările, nici mulţumirile şi nici măcar rugăminţile şi recomandările vizând dezamorsarea conflictului care ar putea şifona iarăşi imaginea ţării în exterior, pe plan euro-american şi mai ales FMI-istic.

Consecinţa directă şi imediată, negocierile de la Guvern cu domnii miniştri Marga, Remeş şi cu Primul ministru Radu Vasile au eşuat. Mai mult, de data aceasta, învăţând din

Secretar General al
S.L.L.I.C.S. Neamţ
Prof. Ştefan CORNEANU

(Continuare în pag. 7)

TOAST DE ZIUA ÎNVĂŢĂTORULUI

De câte ori ajung pe marginea timpului, lângă o zi de sărbătoare, mi-e teamă să nu fiu surprinsă pe partea gri a lucrurilor, de partea cealaltă a inimii, încercată de teamă şi de neîncredere. Apoi, căutând cuvintele "omagiale", le aflu trecute prin istorie şi compromise de cultul personalităţii.

"Nu-i nimic - îmi spun - voi toasta cu ce am, adică folosind cuvinte eclipsate pentru sentimentele gri ale unui profesor traversând un timp cenuşiu "de tranziţie" - repetă mecanic cei înscrişi cu majuscule în capul ţării şi cu care se cuvine să începem toastul de ziua noastră, a celor de la catedră. Aşadar,

Dumneavoastră, aleşii, daţi pagina, ajunge "efortul", este evident că aţi citit din cartea vremii cu o mulţime de greşeli, iar notele (sau calificativele, bulinele negre, albastre...) vor fi date nepărtinitor de timp. Să toastăm de ziua Învăţătorului, pentru fiecare, cu lucrul şi cu chibzuinţa lui.

Domniilor voastre, aleşilor, vi se cuvine toast pentru eternitate sau pentru ce veţi fi crezând că înseamnă agoniseala precipitată de mărire, de avere, de chipuri pline şi de vorbe goale.

Prof. Adriana- Zâna IONIŢĂ, Liceul Pedagogic "Gh. Asachi" Piatra Neamţ

(Continuare în pag. 7)

Radiografia unei încercări

Nu mai e cred necesară vreo explicaţie cu privire la faptul că noi, cadrele didactice, facem acum un fel de grevă "a foamei" - situaţie penibilă din punctul de vedere al guvernanţilor, care sunt aproape toţi profesori universitari, aşa cum nu mai e cred necesar să vă reamintesc faptul că într-o vreme românească aproape apocaliptică din punct de vedere economic, un grup de tovarăşi de catedră de-ai dumneavoastră s-au încumetat să scoată pe piaţa liberă a şcolii nemţene o revistă serioasă, scrisă frumos şi chiar... deşteaptă, numită "Apostolul".

Despre receptarea ei în rândul cadrelor didactice va fi vorba în această radiografie (doresc să vă comunic doar câteva cuvinte). Paradoxal, atunci când n-am avut unde scrie, ni s-a reproşat că nu suntem în stare să facem o revistă, iar acum când există Editura "Alfa" a Casei Corpului Didactic Neamţ, care găzduieşte în cel mai propriu sens această publicaţie, ea este întâmpinată cu reticenţă, cu rezervă şi chiar cu "recul".

Atunci, mă întreb, ce doresc oamenii catedrei?

Doresc sau nu Reforma?

Iată răspunsul şcolilor în care ea (revista "Apostolul") a avut o timidă încercare de distribuire - câte 10 exemplare în fiecare şcoală generală şi

Prof. Dumitriţa Vasilca

(Continuare în pag. 7)

EMINESCU DUPĂ EMINESCU

ACTUALITATEA LUI EMINESCU

Astăzi, la comemorarea a 110 ani de la trecerea în nemurire a poetului, se impune o nouă receptare a mesajului, o nouă lectură de suflet a poeziei domnului nostru Eminescu, cu atât mai necesară acum când voci iconoclaste au început să

arunce asupra sa blamul unei presupuse "desuetudini", caracteristice unei poezii romantice minore, supusă perisabilităţii, prin mutaţia valorilor estetice, uitând că poetul, ca şi neamul care l-a ivit, este întru eternitate. Aceşti "homunculi" au fost fixaţi definitiv de către poet în insectarul grotesc al efemeridelor oportuniste, despre care I.L. Caragiale în Moftul român din 1893 nota: "Pe câmpul vast al literaturii româneşti pe care creşte atâta **spanac**."

Desacralizarea poetului naţional este astăzi o încercare ridicolă şi dezonorantă, mai ales prin faptul că el însuşi, cu un magistral dar al premoniţiei, a anticipat-o în *Scrisoarea I*:

"O să vie pe-a ta urmă în convoi
de-nmormântare
Splendid - ca o ironie cu priviri
nepăsătoare
Iar deasupra tuturora va vorbi vreun
mititel
Nu slăvindu-te pe tine... lustruindu-se
pe el
Sub a numelui tău umbră. Iată tot ce
te aşteaptă.
Ba, să vezi... posteritatea este încă şi
mai dreaptă:
Neputând să te ajungă, crezi o-ar vrea
să te admire?"

Eminescu scria în intimitatea manuscriselor, în care găsim multe însemnări de mare interes pentru adânca înţelegere a gândirii sale: "Nu de tot voi muri, partea mai bună a mea va scăpa de mormânt." Această "parte mai bună", **arhaeus**, cum o numea în proza sa, prin care se-nţelege "cum Fiinţa e nemuritoare", o văzuse profetic Titu Maiorescu în studiul său **Eminescu şi poeziile lui** (1881): "Acesta a fost Eminescu, aceasta este opera lui. Pe cât se poate omeneşte prevedea, literatura poetică română va începe secolul al 20-lea sub auspiciile geniului său şi forma limbii naţionale, care şi-a găsit în poetul Eminescu cea mai frumoasă înfăţişare până astăzi, va fi punctul de plecare pentru toată dezvoltarea viitoare a veştmântului cugetării româneşti."

"Poetul naţional", cum l-a consacrat marele George Călinescu în Istoria sa, defineşte adânc fiinţa naţiunii noastre ca spiritualitate dacică, şi nu numai latină, căci prin spiritul traco-dacic încrezător în nemurire, cum spunea Herodot ("Dacii, cei care se cred nemuritori.") ne redescoperim o comuniune cu marile civilizaţii antice, deoarece Zamolxe a fost discipolul lui Pitagora, care învăţase matematica nemuririi de la magii egipteni.

În poemul sociologic *Memento morî* prinţesa Dochia, fiica lui Decebal, se iveşte dintr-un stejar. O etnogeneză regală din stejar ivită este a poporului român exprimată şi în poemul postum *Andrei Mureşanu* sau în *Scrisoarea III* ("Numa-n zarea depărtată sună codrii de stejari.").

Ideea aceasta a permanenţei leagănului originar o găsim transfigurată într-un poem testamentar *Dochia*, încă necunoscut marelui public:

"Aş vrea ca-l-a mea moarte
pădurile să-nvie
În toat-a lor antică şi
sfântă măreţie
Imperiu să devină, regina
din stejar
Puternică în lume să
redevie iar,
Poporul care doarme în somn de ani o
mie,
Din arbori-i să iasă, din codri să învie
Şi codrii să devie cetăţi antice mari,
Cărări să fie uliţi, palate din stejari.
Şi din cetăţi să curgă mulţimea
liberată
Cu-mpărăteasa-n frunte, frumoasă şi
curată
Ca lacrima de aur... Şi la sicrii că-mi
vin
Să simt că flori aruncă pe gîlgîiul meu
de-in,
Popor ieşit din noapte să vadă în tăcere
Că moartea mea cea crudă fu a lor
înviere."

Textul este emblematic pentru viziunea poetică asupra Daciei, patria originară eternă şi spaţiu de electiune. Codrul e simbolul supravieţuirii poporului român, prin vâltoarea vitregă a timpului istoric. Atunci când poetul scria într-un articol din ziarul "Timpul", în 1881, că "totul trebuie oarecum dacizat de acum înainte" înţelegea că trebuie să fim noi înşine, credincioşi naturii noastre arhetipale, spre a putea sta demni cu faţa spre universalitate.

Astăzi, când atât de uşor cedăm "formelor fără fond", pe care le critica Titu Maiorescu, împrumutate fără discernământ şi sincronizare firească, astăzi, când cârdăşiile politicianiste au dus o ţară bogată în mocirla ţărilor sărace, a republicilor bananiere, astăzi, când limba neamului românesc, desăvârşită de Eminescu, este barbarizată cu indiferenţă şi snobism şi însuşi poetul naţional contestat, astăzi, mai mult decât oricând, este nevoie de reînvierea spiritului operei "nemuritorului rece".

Mircea Eduard BALAN

EMINESCU ŞI PROBLEMELE ŞCOLII

Este cunoscut faptul că Mihai Eminescu a funcţionat ca revizor şcolar pentru judeţele Iaşi şi Vaslui în perioada 1 iulie 1875 - 4 iunie 1876. Mai puţin cunoscute sunt relatările revizorului despre starea jalnică a localurilor de şcoli, despre condiţia învăţătorului rural şi nu numai, despre frecventarea şcolilor de către elevi, despre programele şcolare şi manuale, despre metoda de predare şi, nu în ultimul rând, despre "grija" primarilor şi a consiliilor locale faţă de această instituţie de interes naţional, tratată permanent de-a lungul anilor, indiferent de regimul de guvernare, ca o cenuşăreasă a instituţiilor administrativ - bugetare.

Rândurile de faţă s-au născut în urma constatării că, păstrând proporţiile, starea învăţământului românesc de acum mai bine de o sută de ani a rămas aproape aceeaşi până în zilele noastre. Mai direct spus, învăţământul contemporan românesc este tratat de "mai marii zilei" ca şi pe vremea lui Eminescu, în ciuda faptului că s-a vorbit vreo cincizeci de ani de "modernizare", iar de vreo opt - nouă ani se tot agită steagul "reformei".

Pornind de la ideea că "...cel mai frumos dintre toate câte sunt frumoase este sufletul cel frumos", poetul emite o serie de exigenţe în faţa operei de artă care "trebuie să formeze, să înnobileze fiinţa internă şi arătarea exterioară a personalităţii", iar "o educaţiune adevărat estetică (...) este să cerce dezvoltarea sufletului în privinţa frumosului...".

Conştient fiind că "înălţarea artistică a unui popor nu se măsoară numai după artişti ci după cunoscătorii şi protectorii artei", Eminescu era de părere că "consideraţiunea pentru frumuseţe a vieţii şi purtării e mai însemnată pentru starea morală a societăţii de cum ar mărturisi-o moraliştii stricţi."

Consider încă actuale recomandările revizorului Mihai Eminescu făcute cadrelor didactice independente, cât şi ministerului: "Ar fi de dorit ca învăţământul să aibe mai multă viaţă! Cu deosebire însă, trebuie ca copiii să nu înveţe nimic pe de rost, ce n-au priceput pe deplin."; "Când citesc copiii ceva trebuie să se facă luători de seamă la înţelesul celor ce au cetit şi să povestească cu cuvintele lor proprii cuprinsul bucăţilor de lectură. Afară de aceasta se recomandă exerciţiul de stil, adică mici compuneri asupra unor bucăţi cunoscute copiilor"; "În aritmetică să se întrebuinţeze metodul demonstrativ, încât operaţia aritmetică să nu li se pară niciodată o minune, ci un lucru care se explică prin sine însuşi."; "Gramatica trebuie învăţată nu pe de rost, ci prin dese exerciţii orale şi scrise." Este de părere ca elevii "să nu înveţe nimic în mod mort şi mecanic" motivând într-un mod foarte sugestiv: "Nici un om nu se întăreşte citind un tratat de gimnastică, ci făcând exerciţii..."

Tot pe linia preocupărilor pedagogice se înscriu şi articolele ziaristului Mihai Eminescu publicate în "Curierul de Iaşi" şi în "Timpul". Pornind de la principiul la care ţinea aşa de mult, *non multa sed multum*, insista asupra importanţei învăţământului intuitiv: "...la noi acela se crede a fi mai destoinic şi mai bun, care ştie multe; pe când lucru principal este de-a şti puţin şi bine şi acel puţin să fie ales. Deosebit de actuală consideram şi remarca făcută într-un articol publicat în 1878, în ziarul "Timpul": "Programa şcoalelor elementare şi secundare e atât de încărcată, încât ameţeşte şi pe învăţători (...). Această încărcare însă îşi are izvorul ei în lipsa de solide cunoştinţe pedagogice a celor ce dispun cu atâta uşurinţă de capetele copiilor...". Orice comentariu referitor la situaţia din zilele noastre ni se pare de prisos, mai ales că autorul continua: "Cine e destinat a deveni învăţat, va deveni şi fără programe încărcate, căci e destul ca un copil să înveţe a ceti cu înţeles şi să nu memoreze nimic, ce n-a priceput pe deplin, ca să-i fie deschisă calea la toate adâncimile ştiinţei, cu vremea însă şi cu munca aplicată regulat asupra unui singur ram."

Pentru a ilustra preocuparea autorităţilor faţă de problemele şcolii, voi transcrie câteva constatări ale revizorului Mihai Eminescu: "Din lipsă de lemne, şcoala stă pustie"; "obligativitatea învăţământului să nu fie o iluzie"; "atât mediul social cât şi administraţia fac ca şcoala să fie aproape un lucru de prisos"; "în acest clas se păstrează curechiul notarului"; "administraţia comunală e neîngrijitoare faţă cu şcoalele, reparaţiile localurilor sau nu le fac la vreme, sau nu le fac de fel"; "suma prevăzută în bugetele comunelor pentru întreţinerea şcoalei şi-a învăţământului nu trecea a treia parte din leafa primarului"; leafa celui mai bun normalist repartizat într-un sat era "egala cu aceea a unui vătăjel" ş.a.

Nu mai continui seria citatelor şi nici nu fac vreo trimitere la starea actuală a învăţământului românesc. Voi încheia cu aceeaşi concluzie la care a ajuns şi marele nostru poet Mihai Eminescu: "Şcoala va fi bună când popa va fi bun, darea mică, subprefecţii oameni ca să ştie administraţie, finanţe şi economie politică, învăţătorii pedagogi; pe când adică va fi şi şcoala, şcoală, statul, stat şi omul om, precum e în toată lumea, iar nu ca la noi - adică ca la nimeni."

Constantin TOMŞA

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Două noi cărţi ale unui profesor nemţean

În acest an, când comemorăm 110 ani de la trecerea în neuitare a lui Mihai Eminescu şi Ion Creangă, avem prilejul cel mai potrivit să semnalăm apariţia a două lucrări de istorie şi critică literară: "Metaforă, simbol, mit în poezia eminesciană" şi "Etape în receptarea operei lui Ion Creangă", scrise de colegul nostru Mircea Eduard Bălan, cărţi necesare pentru cunoaşterea perspectivei actuale de receptare a operelor marilor noştri clasici.

Autorul reuşeşte să depăşească păgubosul şir de cărţi de duzină, cuprinzând comentarii stereotipe ale operelor literare, din programele pentru examene, comentarii memorizate de elevi în mod inutil. Sistematizând dintr-o optică actuală receptarea acestor mari creatori ai literelor româneşti, printr-un demers critic accesibil cititorilor de orice nivel, cărţile lui Mircea Eduard Bălan sunt surse, utile profesorilor şi elevilor, pentru o abordare personală a receptării.

Lucrarea, ce se referă la lirica eminesciană, este structurată pe mai multe planuri de investigaţie critică. Autorul începe cu un capitol de "repere critice" în care realizează o succintă istorie a concepţiilor despre poezie ca metaforă, fixând într-un sistem axiologic cele trei componente ale "nucleului poetic central" (metaforă, simbol, mit), conform terminologiei consacrate a criticii structuraliste din celebra "Teorie a literaturii" de R. Willek şi A. Warren, lucrare fundamentală pentru acest domeniu al ştiinţei literaturii.

Este abordată, prin numeroase exemple din textul poetic eminescian, evoluţia metaforelor integrate în simboluri, de-a lungul celor trei etape ale creaţiei poetului, în capitole însoţite de sisteme tematice şi estetice, cuprinzătoare. În capitolul despre poemul Luceafărul se sintetizează, pe nivele structurale ale mitului poetic al geniului neînţeles, tot ansamblul de imagini ale antumelor şi postumelor, demonstrându-se caracterul de capodoperă a poemului central al eminescianismului poetic. Se ajunge astfel la înţelegerea mai generală a funcţiei epistemologice a poeziei, în optica criticii arhetipale a lui Gilbert Durand pe baza unei antropologii moderne a imaginarului. Un capitol esenţial se referă la metodologia receptării discursului poetic în şcoală cu soluţii inedite.

Ambele lucrări cuprind o bibliografie bogată, generală şi specifică, referitoare la operele de referinţă ale celor doi creatori clasici.

Cărţile se citesc cu interes şi plăcere şi sunt încă o dovadă a eforturilor profesorilor noştri de evaluare a experienţei practice la catedră şi a dorinţei lor de reformare şi perfectare a acţiunii didactice cu eficienţă sporită.

Înscriindu-se în perspectiva actuală a "operei deschise", ca mesaj, propusă de critica lui Umberto Eco şi a "orizontului de aşteptare" în impactul operei cu cititorul teoretizată de Hans Robert Jouss, cărţile colegului nostru, Mircea Eduard Bălan, de la Liceul "Calistrat Hogaş" sunt o mărturie a valorii perene a operelor lui Mihai Eminescu şi Ion Creangă.

Prof. Ştefan CORNEANU

Redescoperirea teritoriului sau reapropierea spaţiului

"Un împărat care nu locuieşte la Palatul Imperial nu este împăratul. Împăratul este mai mult un loc şi mai puţin o persoană." *I. Asimov - Preludiul Fundaţiei*

Cele două fraze, extrase dintr-un celebru roman de science-fiction, sintetizează în mod magistral câteva dintre conceptele de bază ale geografiei moderne: spaţiul, percepţia spaţiului, teritoriul, practica teritoriului, teritorialitatea, simbolistica teritorială şi identitatea teritorială.

Toate aceste concepte izvorăsc simplu, din relaţiile dinamice cotidiene stabilite între individ şi spaţiu sau, mai exact, în urma observării de către fiecare individ a relaţiilor pe care toţi ceilalţi indivizi le stabilesc cu spaţiul în fiecare moment. Comportamentul spaţial mediu al unui individ reprezintă teritorialitatea acestuia. Proiectarea în spaţiu a acesteia realizează mini-teritoriul respectivului individ, de care toţi ceilalţi vor trebui să ţină seama. Comportamentul spaţial mediu al indivizilor care ocupă un spaţiu oarecare reprezintă teritorialitatea grupului respectiv. Proiectarea în spaţiu a acesteia realizează teritoriul grupului respectiv, pe care celelalte grupuri vor trebui sau vor fi forţate să îl ia în considerare.

Prin urmare, orice individ sau grup de indivizi îşi crează prorpiul Palat Imperial (teritoriul) în care acel individ sau grup reprezintă Împăratul. Modul în care el îşi concepe şi îşi construieşte teritoriul, plecând de la un spaţiu cu aceleaşi trăsături generale, defineşte teritorialitatea. Aceasta face ca teritoriile să se deosebească între ele. Astfel, o gospodărie se deosebeşte de cea vecină prin mărimea şi estetica locuinţei, prin calitatea şi numărul dependinţelor sau prin culoarea gardului iar un stat se deosebeşte de altul prin modul în care matricea culturală proprie (religie, filosofie practică, ideologie) a condus la valorificarea condiţiilor naturale locale sau a oportunităţilor oferite de integrarea internaţională.

Pentru ca teritoriul să fie construit şi pentru ca teritorialitatea să funcţioneze la toate nivelele sale, este nevoie ca fiecare individ (respectiv fiecare grup social) să îşi aproprieze o porţiune de spaţiu, adică să intre în posesia sa iar această posesie să-i fie recunoscută de ceilalţi indivizi (de celelalte grupuri sociale), prin intermediul codului comportamental mediu acceptat (fie acesta juridic sau cetăţenesc). Un individ care are în proprietate un spaţiu are un teritoriu (un Palat Imperial) şi devine un locuitor (un Împărat). Un Împărat lipsit de Palatul Imperial devine un Oarecine în exil. Un individ lipsit de teritoriu devine un Nimeni, un Fără Loc. În limba engleză, un "Homeless" - "fără casă" sau, mai exact şi mai dramatic, "fără acasă"; în limba franceză, un "sans abri" - "fără adăpost (loc de protecţie)".

În limba română asemena sintagme lipsesc iar cele care ar putea fi aplicate sunt împrumutate şi au mai degrabă aură romantică: vagabond, de exemplu. De ce lipsesc în limba română? Poate pentru că nimic nu este mai dramatic şi mai umilitor pentru ţăranul român decât a nu avea casă, adică ceva al său. Poate pentru că civilizaţia românească a fost şi este o civilizaţie rurală (să nu uităm că abia în 1986 populaţia urbană a ţării a depăşit pragul de 51%), ori în sate nu este de conceput - şi nici posibil - să fii "homeless". Dar să nu uităm de asemenea că în satul românesc locuinţa este sinonimă cu proprietatea asupra pământului, oricât de puţin ar fi acesta.

După o poate prea lungă introducere se cuvine a explica şi titlul acestei scurte comunicări. De ce "redescoperire a teritoriului" şi de ce "reapropierea spaţiului"? Ce s-a întâmplat pentru a fi necesar să adăugăm acum celor două cuvinte - descoperire şi apropiere - un prefix care să semnifice reluarea?

Nu ne vom propune să studiem exhaustiv aici impactul spaţial - pozitiv sau negativ - pe care ideologia impusă de Uniunea Sovietelor l-a avut asupra României. Vom încerca doar să schiţăm rezultatele pe care influenţa acesteia le-a concretizat în practicile spaţiale (teritoriale) ale românilor. Egalitatea, democraţia socialistă, proprietatea comună, dogmele culturale şi tehnice, au condus, din punct de vedere spaţial, la tendinţe de uniformizare, de aplatizare, la distrugerea reperelor teritoriale.

Oraşele noi şi cartierele noi ale vechilor oraşe sunt asemănătoare până la detaliu. Apartamentele din blocurile asemănătoare ale acestor cartiere sunt identice, indiferent că sunt localizate la Turnu Severin, la Cluj sau la Târgu Frumos. Ieşean sau băcăuan, bucureştean sau dorohoian, orăşeanul român are 90% şanse să fie "proprietarul" aceluiaşi tip de apartament, să frecventeze acelaşi tip de magazin, să fie incomodat de aceleaşi sortimente de echipamente urbane inadecvate, să lucreze în acelaşi fel de peisaj industrial, să se confrunte zilnic cu aceleaşi tipuri de repere spaţiale şi să străbată cotidian acelaşi tip de peisaj urban. Cu alte cuvinte este posibil ca peste 51% dintre românii obişnuiţi cu spaţiul urban, lăsaţi într-un alt cartier al aceluiaşi oraş sau într-un cartier al altui oraş, să nu-şi dea seama că au efectuat o deplasare în spaţiu, că au schimbat "locul". Ieşean sau bucureştean, băcăuan sau dorohoian: etichete diferite pentru acelaşi tip de teritoriu, care aparţine tuturor şi nimănui. Negată proprietatea, este negată şi teritorialitatea, adică diferenţierea, adică una dintre legile dialecticii, respectiv unitatea în diversitate.

Satele, cu excepţia zonelor necooperativizate, au devenit simulacre de sate, jumătăţi de sate, compuse doar din aglomerări de locuinţe. Lipsa proprietăţii asupra pământului făcea creşterea animalelor o imposibilitate pentru ţăranii din Teleorman, Dâmboviţa sau Olt, sau o aventură riscantă pentru cei din Vaslui, Iaşi sau Botoşani. Vilele proprii deveniseră o amintire iar toponime ca "la vie la moş Ion" desemnau tarlale cultivate cu cereale.

Via, livada, păşunea, fâneaţa, altădată repere spaţiale de referinţă pentru satul românesc dispăruseră în mare parte, fiind înlocuite cu parcele numerotate, amputate, pentru ţăranul obişnuit, de dimensiunea utilităţii. Un proverb românesc poate înlocui cu succes frazele lui I. Asimov: "Omul sfinţeşte locul." Adică omul îşi construieşte locul, se identifică cu acesta, îşi crează teritorialitatea sa. Mare parte dintre ţăranii români însă nu mai aveau ce sfinţi: locurile nu mai erau ale lor. Nu timpul, ci spaţiul a fost forţat să nu mai aibă răbdare cu ei.

Între muncitori şi ţărani erau bineînţeles prinşi cei care asigurau funcţionarea sistemului: funcţionarii şi intelectualii. Într-o lume lipsită de reperele fundamentale ancestrale, datorate proprietăţii personale, cu scara valorilor răsturnată, sau mai bine zis orizontalizată, aceştia erau în mare parte a-spaţiali. A-teritoriali. Locuinţele, furnizate de stat, puteau fi redistribuite sau confiscate dacă normele oficiale erau încălcate grav. Prin urmare, ţăranii, muncitorii, funcţionarii şi intelectualii erau o masă amorfă, dizolvată în proprietatea comună şi dispersată pe teritoriul unic al patriei. O patrie aplatizată şi uniformizată de la o frontieră la alta, cadrul natural rămânând singurul reper relativ stabil de identificare a locurilor. Patria ne avea, dar noi nu o aveam pentru că nimic din jur nu ne aparţinea cu adevărat. România devenise o ţară de împăraţi fără palate, o ţară de Fără Loc.

De ce spun aceasta? Deoarece Împăratul este recunoscut ca atare doar dacă locuieşte la Palatul Imperial, care simbolizează pentru supuşi şi pentru ceilalţi împăraţi, locul puterii, centrul ţării, axa verticală a locului. Deoarece omu sfinţeşte locul - devenind la rândul lui sfânt pentru aceasta - doar dacă are un "acasă" al său, "acasă" care, pentru ceilalţi oameni semnifică locul ce identifică locuitorul şi cu care acesta se identifică. "Palatul", ca şi "acasă" sunt locuri, bineînţeles, dar înainte de a fi locuri, sunt simboluri ale teritorialităţii, expresia spaţială a acelora care le locuiesc. În prezent trăim nu o perioadă de tranziţie, ci o reluare. Nu o revoluţie, ci o evoluţie, întreruptă cândva, în timp. Trăim o reluare a unor practici spaţiale care nu sunt de tot uitate şi încercăm să facem să evolueze structuri spaţiale comprimate sub organizări străine. Încercăm să facem inteligibile aceste fenomene elevilor şi studenţilor noştri. Reapropiem spaţiul. Redescoperim teritorii cizelate de zeci de secole. Redescoperim şi reapropiem simboluri. Devenim Patrie.

Octavian GROZA

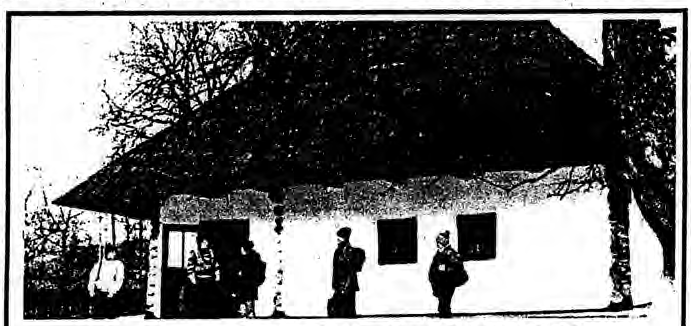

Bojdeuca împăratului Ion Creangă

ION CREANGĂ ADMIRAT DE G. CĂLINESCU

Cultura română omagiază în luna curentă - iunie 1999 - două luminoase chipuri spirituale româneşti, consonante şi interferente: Ion Creangă, la 160 de ani de la naştere (10 iunie 1839) şi G. Călinescu, "divinul critic literar", la centenarul naşterii (19 iunie 1899). Noi, nemţenii, avem motive în plus pentru aceste sărbători; Creangă e de-al nostru, iar Călinescu este un admirator al acestuia şi al plaiului nemţean.

Mai întâi, o precizare. Ion Creangă, din dorinţa de a fi hirotonit când încă nu avea vârsta cerută, a declarat că s-ar fi născut la 1 martie 1837. Documente, descoperite de arhivistul nemţean Gh. Ungureanu, au atestat că s-a născut la 10 iunie 1839.

G. Călinescu a prezentat amplu şi admirat opera genialului humuleştean în epocala-i lucrare "Istoria literaturii române de la origini până azi" (1941). El a avut însă şi o preocupare specială pentru viaţa şi opera lui Creangă, despre care a scris că "este o expresie monumentală a naturii umane în ipostaza ei istorică ce se numeşte poporul român." Încă în anul când a venit ca profesor la Universitatea din Iaşi, a publicat monografia "Viaţa lui Ion Creangă", Editura Fundaţiei pentru literatură şi artă Regele Carol II, 1938, Bucureşti, 372 de pagini. Pe parcurs, va acumula noi date şi noi interpretări, aşa încât, în anul 1964, a tipărit "o ediţie nouă revăzută", cu titlul "Ion Creangă (viaţa şi opera)", la Editura pentru literatură, f.l., 408 pagini.

A fost ultima lui lucrare antumă pe care a văzut-o pe patul spitalului, unde avea să moară la 12 martie 1965.

Despre frumoasele meleaguri nemţene, G. Călinescu a scris în această monografie: "Creangă s-a ivit acolo unde există o tradiţie veche şi deci şi un fel de erudiţie, la sat (...) unde poporul e neamestecat şi păstrător şi-şi exprimă experienţa impersonal şi aforistic." (ediţia din 1964, p.357).

În aceeaşi lucrare, G. Călinescu ne avertizează şi ne îndeamnă: "Ion Creangă e un mare prozator, şi numai cititorul de mare rafinament artistic îl poate gusta cum trebuie." (p.369).

Gurtând "cum trebuie" opera acestui Om de pe la noi, neamul românesc va păşi maiestuos în viitorul mileniu şi va arăta lumii "cine-i românul".

Profesor Traian CICOARE

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Mihai Agape

Inspirată şi surprinzătoare expoziţia pictorului Mihai Agape de la galeriile "Lascăr Vorel" din luna iunie. Surprinzătoare nu pentru că artistul îşi înnoieşte mijloacele de expresie: istoria artelor plastice este plină de astfel de perioade caracteristice de creaţie. Că cele 38 de tablouri expuse sunt diferite de cele anterioare nu trebuie să ne uimească. Mihai Agape însă face un salt în care nu-l recunoaştem pe cel dinainte, nu este un imitator al naturii - un imitator subtil şi distilat - ci un creator al ei: dar nu comparaţiile ne pot ajuta, ci, deschiderile adevărate către un orizont cuprinzător şi rafinat. Mihai Agape nu pastişează, nu se autopastişează ci îşi ridică "vocea" în exprimarea unui "cuvânt" personal.

Şi nu aceasta este ambiţia fiecărui artist?

Culorile, cum spunea cineva, ies din tuburi şi nu din dicţionare burduşite de cuvinte şi aşa se face că atunci când formulezi un gând (a formula un gând înseamnă - nu-i aşa? - a folosi cuvinte), vorbele se retrag umilite lăsând loc unei stări sufleteşti. Mihai Agape le comunică.

Să nu cerem de la desenul lui cine ştie ce revelaţii: crengi, tulpine, câteva smocuri de frunze.

Să nu cerem de la culori virtuţile lor primare: consultând un catalog omologat de culori am constatat că există roşu - cutare, galben - cutare, albastru - cutare şi aşa mai departe. Mihai Agape contaminează culorile, le îmbolnăveşte, le purifică şi le fericeşte. Prin tablourile pe care le pictează.

Care sunt stările sufleteşti pe care le comunică?

A, nu vă aşteptaţi la "soluţii pentru fericire", "la bună stare materială" sau la o "erotologie plină de fantezie".

Mihai Agape echilibrează, restituie naturii nepăsarea şi indiferenţa ei suverană, frumuseţea ei inefabilă, pe care o simţim ca pe un balsam care alină şi mângâie.

Sigur, ca un vizitator "mărginaş" al vernisajelor, ca un iubitor simplu de culori şi de materiale (culoarea şi substanţa cămăşii, a ciorapilor, a stofelor şi a mătăsurilor) am plăcerea naivă a armoniilor cromatice, intervin autobiografic în trecerea anotimpurilor, am memoria stărilor mele de bine şi de blestem şi mă înduioşez la amintirile din clipele de graţie ce mi-au fost date să le trăiesc. Ştiu că între vegetal şi mineral distanţele sunt minime şi mai ştiu de asemenea că arta - singură şi adevărată - conferă echilibru sufletului omenesc.

Ed. COVALI

PLANUL DE ŞCOLARIZARE PENTRU 1999 - 2000

ÎNVĂŢĂMÎNTUL LICEAL DE ZI

PIATRA NEAMŢ

LICEUL TEORETIC "PETRU RAREŞ"

6 clase -150 locuri (6/150):
-uman- 3 clase- 75 elevi: filologie- 2cl./50, ştiinţe sociale 1cl./25
-real: matematica- informatica 3 cl./75 elevi

LICEUL TEORETIC "CALISTRAT HOGAŞ"

6 clase - 150 locuri
-uman- 3 cl./ 75 elevi: filologie- 2cl./ 50elevi, ştiinţe sociale-1/25
-real- 3cl./ 75 elevi: matematică-informatică 1cl./25 elevi, ştiinţe ale naturii 2cl./ 50 elevi

ŞCOALA NORMALĂ "GHEORGHE ASACHI"

4 clase- 100 locuri
-real- chimie- biologie 1cl./25 elevi
-uman- filologie 1 cl./25 elevi
-bibliotecar şcolar documentarist- 1cl./25 elevi
-instructor educaţie extraşcolară- 1cl./25 elevi

LICEUL DE ARTĂ

2 clase - 50 locuri, filieră vocaţională, profil artistic
-muzică - 1cl./25 elevi
-arte plastice - 1cl./25 elevi

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV CSS

2 clase- 50 locuri:
-filiera vocaţională- 2cl./50 elevi, *profil sportiv*

LICEUL DE INFORMATICĂ

7 clase - 175 locuri
profiluri: *teoretic, matematică-informatică*

GRUP ŞCOLAR TRANSPORTURI AUTO

6 clase -150 locuri
-filieră teoretica- 1cl./25 elevi: real- matematică- informatică
-filieră tehnologica- 5cl./125: mecanic 1cl./25 elevi, electrotehnic 4 cl./100 elevi

GRUP ŞCOLAR FORESTIER

5 clase- 125 locuri:
-profil tehnic- 2cl. /50 elevi
-silvicultura şi forestier- 3cl./75 elevi

GRUP ŞCOLAR "GHEORGHE CARTIANU"

10 clase -250 locuri
-filiera teoretica- 3cl./75 elevi: uman- 1cl./25 elevi (ştiinţe sociale- 1cl./25 elevi); real: 2cl./50 elevi (matematică-informatică- 1cl, ştiinţe ale naturii- 1 cl.)
-filiera tehnologica- 7cl./175 elevi: chimie şi protecţia factorilor de mediu-2cl./50 elevi, textile-pielarie- 1cl./25 elevi, mecanic- 2cl./50 elevi, electrotehnic- 1cl./25 elevi şi electronică şi automatizări -1cl./25elevi.

GRUP ŞCOLAR ECONOMIC ŞI ADMINISTRATIV

9 clase- 225 locuri
-filiera teoretică- uman- ştiinţe sociale-1 cl./25 elevi
-filieră tehnologica- 8cl./200 elevi: profil *economic*- 6cl./150 elevi (economic 4cl./100 elevi, turism şi alimentaţie publica- 2cl./50 elevi); profil *administrativ*- 2cl./50 elevi.

GRUP ŞCOLAR NR. 9

-1 clasă, profil *teologic*, filieră vocaţională, 25 locuri

ROMAN

LICEUL TEORETIC "ROMAN VODĂ"

9 clase- 225 locuri
-uman- 3cl./75 elevi (filologie- 2cl./50 elevi, ştiinţe sociale, 1cl./ 25 elevi)
-real- 6cl./150 elevi (matematică informatică- 2cl./50 elevi, ştiinţe ale naturii- 4cl./100 elevi)

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV CSS

3 clase- 75 elevi, profil vocaţional(sportiv)

SEMINARUL TEOLOGIC "SFÎNTU GHEORGHE"

-1 clasă- 25 locuri, filieră vocaţională, profil *teologic*

SEMINARUL TEOLOGIC FRANCISCAN

-2 clase- 50 elevi, filieră vocaţională, profil *teologic*

GRUP ŞCOLAR INDUSTRIAL CONSTRUCŢII MAŞINI

6 clase- 150 locuri
-filieră teoretica- 1cl./25 elevi (profil real-matematică-informatică)
-filiera tehnologică: 5cl./125 elevi (profil tehnic- 4cl./100elevi, profil economic 1cl./25 elevi)

GRUP ŞCOLAR METALURGIC

7 clase- 175 locuri
-filieră teoretică- 3cl./75 elevi (matematică-informatică)
-filieră tehnologica- 4cl./100 locuri (mecanică-2cl./50 elevi, electrotehnică-2 cl./50 elevi)

GRUP ŞCOLAR INDUSTRIAL DE MATERIALE DE CONSTRUCŢII

8 clase- 200 locuri
-filieră teoretică- 2cl./50 elevi: uman-ştiinţe sociale-1cl./25 elevi, real- ştiinţe ale naturii-1cl./25 elevi
-filieră tehnologică- 6cl./150 elevi: electrotehnică-2cl./50elevi, mecanic-1cl./25elevi, chimie şi protecţia factorilor de mediu-2cl./50elevi, economie, 1cl./25elevi.

GRUP ŞCOLAR DE INDUSTRIE ALIMENTARĂ

11 clase- 275 locuri
-filieră teoretică: 1cl./25 elevi- profil real, ştiinţe ale naturii
-filieră tehnologică- 10 clase-250 elevi: profil *tehnic*- 8cl./200 elevi, profil *economic*-2cl./50 elevi

GRUP ŞCOLAR AGRICOL

5 clase-125 locuri
-tehnic- 3cl./75 elevi
-economic- 2cl./50 elevi

[illegible]

LICEUL TEORETIC "ŞTEFAN CEL MARE"

8 clase- 200 locuri
-uman- 2cl./50 elevi (1cl./25 elevi- filologie, 1cl./25 elevi-ştiinţe sociale)
-real- 6cl./150 elevi (4cl./100 elevi-matematică-informatică, 2cl./50 elevi- ştiinţe ale naturii)

GRUP ŞCOLAR AGRICOL "ION CREANGĂ"

5 clase-125 locuri
-tehnic- 2cl./50 elevi
-agromontan- 1cl./25 elevi
-economic - 1cl./25 elevi
-administrativ - 1cl./25 elevi

BICAZ

GRUPUL ŞCOLAR BICAZ

5 clase-125 locuri
-uman- 1cl./25 elevi (filologie)
-real- 2cl./50 elevi (1cl./25 elevi-matematică-informatică, 1cl./25elevi-ştiinţe ale naturii)
-economic- 1cl./25 elevi
-silvicultură şi forestier - 1cl./25 elevi

ROZNOV

LICEUL TEORETIC

4 clase- 100 locuri
-uman-filologie- 1cl./25 elevi
-real- ştiinţe ale naturii- 3cl./75 elevi

SĂBĂOANI

LICEUL TEORETIC "VASILE ALECSANDRI"

4 clase-100 locuri
-uman- 2cl./50 elevi (1cl./25elevi-filologie, 1cl./ 25elevi-ştiinţe sociale)
-real- 2cl./50 elevi (1cl./25elevi- matematică-informatică,
1cl./25 elevi-ştiinţe ale naturii)

MANASTIREA NEAMŢ

SEMINARUL TEOLOGIC

-1 clasă, filieră vocaţională, profil *teologic*- 25 locuri

AGAPIA

SEMINARUL TEOLOGIC "CUVIOASA PARASCHEVA"

-1 clasă, filieră vocaţională, profil *teologic*, 25 locuri

HORIA

GRUP ŞCOLAR AGRICOL "ION IONESCU DE LA BRAD"

5 clase - 125 locuri
-profil agricol - 3cl./75elevi
-profil agromontan- 2cl./50 elevi

BORCA

GRUP ŞCOLAR "MIHAIL SADOVEANU"

3 clase- 75 locuri
-uman- 1cl./25 elevi-filologie
-real- 1cl./25 elevi- matematică-informatică
-silvicultură şi forestier- 1cl./25 elevi

PLANUL DE ŞCOLARIZARE PENTRU 1999 - 2000

Învăţământ profesional - anul I

1. Grupul Şcolar "Gh. Cartianu" P.Neamţ - 125 locuri
2. Grupul Şcolar Forestier P. Neamţ - 125 locuri
3. Grupul Şcolar Economic P. Neamţ - 150 locuri
4. Grupul Şcolar Auto P.Neamţ - 125 locuri
5. Şcoala Profesională Nr.1 P.Neamţ - 150 locuri
6. Şcoala Profesională Nr.2 P.Neamţ - 125 locuri
7. Grupul Şcolar Metalurgic Roman - 75 locuri
8. Grupul Şcolar Industrie Alimentară Roman - 250 locuri
9. Grupul Şcolar Industrial Materiale Construcţii Roman - 100 locuri
10. Grupul Şcolar Industrial Construcţii Maşini Roman - 75 locuri
11. Grupul Şcolar Agricol Roman - 150 locuri
12. Grupul Şcolar Nr.9 P.Neamţ - 25 locuri
13. Grupul Şcolar Agricol "Ion Ionescu dela Brad" Horia - 25 locuri
14. Grupul Şcolar Agricol "Ion Creangă" Tg. Neamţ - 75 locuri
15. Grupul Şcolar Bicaz - 25 locuri
16. Grupul Şcolar "M. Sadoveanu" Borca - 75 locuri
17. Şcoala Profesională Nr.1 Tg. Neamţ - 75 locuri
18. Şcoala Profesională Roznov - 150 locuri
19. Seminarul Teologic M-rea Neamţ - 25 locuri
20. Seminarul Teologic "Sf. Gheorghe" Roman - 25 locuri
21. Şcoala Profesională Nr. 6 Roman - 175 locuri

Învăţământ liceal seral

Clasa a IX-a

Grupul Şcolar Materiale Construcţii Roman - 50 locuri

Clasa a X-a

Grupul Şcolar Industrie Alimentară Uşoară Roman - 50 locuri
Grupul Şcolar Bicaz - 25 locuri
Liceul Teoretic "V. Alecsandri" Săbăoani - 25 locuri

Clasa a XI-a

Grupul Şcolar "Gh. Cartianu" P.Neamţ - 50 locuri
Grupul Şcolar Forestier P.Neamţ - 25 locuri
Grupul Şcolar Economic P.Neamţ - 25 locuri
Grupul Şcolar Metalurgic Roman - 50 locuri
Grupul Şcolar Industrie Alimentară Roman - 100 locuri
Grupul Şcolar Materiale Construcţii Roman - 50 locuri
Grupul Şcolar Bicaz - 25 locuri
Grupul Şcolar Agricol "Ion Creangă" Tg. Neamţ - 25 locuri
Liceul Teoretic "V. Alecsandri" Săbăoani - 25 locuri

Învăţământ liceal fără frecvenţă

Clasa a IX-a

1. Seminarul Teologic M-rea Neamţ - 25 locuri
2. Liceul "M. Sadoveanu" Borca - 25 locuri
3. Grupul Şcolar Nr.9 P.Neamţ - 25 locuri

Clasa a X-a

1. Liceul cu Program Sportiv P. Neamţ - 25 locuri
2. Grupul Şcolar Nr. 9 P.Neamţ - 25 locuri

MINISTERUL EDUCAŢIEI NAŢIONALE

ORDIN

privind scoaterea la concurs anunţat public a mobilităţilor în programele din reţeaua educaţiei naţionale

Mobilităţile internaţionale ale elevilor, studenţilor, cadrelor didactice, liderilor şcolari şi academici, ale celor ce lucrează în administraţia educaţiei naţionale la nivelul ministerului, universităţilor, inspectoratelor şcolare, direcţiunilor şcolilor şi liceelor, au sporit şi sporesc continuu. Sporesc mobilităţile pe cont propriu şi mobilităţile din cadrul programelor.

La zece ani de la istorica răsturnare din 1989 şi după un deceniu de intense cooperări cu alte ţări, fiecare membru al comunităţii educaţionale a avut posibilitatea să se pregătească pentru mobilităţi internaţionale profitabile profesional.

În cazul mobilităţilor internaţionale din cadrul programelor internaţionale, de mulţi ani s-au pus probleme precum accesul la aceste mobilităţi şi rezultatele ulterioare şi consecinţele lor practice. În unele cazuri, accesul trebuie să fie deschis până la capăt. Sunt situaţii în care cel ce face mobilitatea admiră ceea ce observă în materie de organizare riguroasă, disciplină a efortului, criterii de performanţă, etc., în ţările vizitate, dar revenit în ţară, apără soluţii contrare.

Ministerul Educaţiei Naţionale a adoptat în 1998 reglementări pentru a asigura accesul la burse de studii în străinătate şi la ocuparea lectoratelor în străinătate, pentru a face transparentă selecţia şi a lichida sursele de corupţie care au marcat deceniile trecute. Prin Ordinul Ministrului Educaţiei Naţionale nr. 3008 din 05.01.1998 a fost înfiinţat **Oficiul Naţional al Burselor de Studii în Străinătate**, care a fost consacrat prin hotărâre de Guvern. Prin Ordinul Ministerului Educaţiei Naţionale nr. 3317 din 24.02.1998, ocuparea lectoratelor în străinătate a fost scoasă la concurs anunţat public.

În vederea deschiderii până la capăt, în toate cazurile, a accesului la mobilităţile din cadrul programelor ce se aplică în reţeaua educaţiei naţionale şi pentru a spori rezultatele ulterioare şi impactul mobilităţilor în accelerarea tranziţiei din ţara noastră, în conformitate cu prerogativele legale,

MINISTERUL EDUCAŢIEI NAŢIONALE

dispune:

1. Şcolile, liceele, universităţile sunt încurajate şi sprijinite să-şi extindă cooperările directe cu unităţi similare din ţările europene şi din alte ţări şi să organizeze cooperarea internaţională, în cadrul politicii de extindere şi aprofundare a cooperării în învăţământ promovată de Ministerul Educaţiei Naţionale.

2. Direcţia Integrare Europeană din Ministerul Educaţiei Naţionale publică, sub forma unui pliant, până în 15 mai 1999, lista programelor europene la care şcolile, liceele şi universităţile româneşti sunt eligibile.

Direcţia Relaţii Internaţionale publică, în forma unui pliant, până la 15 mai 1999, lista acordurilor, înţelegerilor şi protocoalelor de cooperare în învăţământ, în vederea informării şcolilor, liceelor şi universităţilor privind posibilităţi noi de cooperare.

3. Orice program internaţional care cuprinde mobilităţi ale elevilor, studenţilor, cadrelor didactice, ale administraţiei şcolare şi academice, la orice nivel (minister, universitate, inspectorat, liceu, şcoală) îşi anunţă public, cu cel puţin 15 zile înainte, **criteriile de selecţie a celor ce sunt finanţaţi să execute mobilitatea respectivă** şi organizează selecţii conform criteriilor anunţate public.

4. Condiţia preliminară a obţinerii unei mobilităţi în programe este **competenţa lingvistică în limba ţării în care se face mobilitatea sau într-o limbă de circulaţie internaţională care se vorbeşte pe scară semnificativă în acea ţară.**

5. Conducătorii de programe care cuprind mobilităţi elaborează repere pentru **latura profesională a mobilităţilor** şi solicită celor ce fac mobilităţi să concretizeze, în măsuri de reformă efectivă, conform programelor, ceea ce au pregătit în timpul mobilităţii.

6. În cazul elevilor şi studenţilor, **prioritate absolută la obţinerea de mobilităţi o au elevii câştigători de olimpiade sau concursuri profesionale semnificative şi studenţii consacraţi prin rezultatele cercetării ştiinţifice.**

7. În orice situaţie se va evita selectarea pentru mobilităţi a aceloraşi persoane (atunci când acestea nu au concretizat experienţa mobilităţilor anterioare).

8. Direcţiile Ministerului Educaţiei Naţionale, instituţiile din reţeaua Ministerului Educaţiei Naţionale, universităţile, inspectoratele şcolare, şcolile şi liceele pun în aplicare ordinul de faţă.

Ministru,
Andrei MARGA

PAŞI SPRE REFORMĂ

Tablete împotriva demonetizării Reformei

Concurs - categoria juniori

Ne întrebam adesea dacă performanţa trebuie să constituie neapărat un criteriu de ierarhizare de dragul ierarhizării sau dacă nu cumva ea îi aparţine individului şi acesta o poate utiliza într-un fel sau altul în devenirea sa.

Ne mai întrebam de ce atunci când comunicăm rezultatele obţinute de către elevii noştri, gândim asupra devenirilor ulterioare ale acestora în raport cu elevii altora, deplasând astfel competiţia normală a adulţilor pedagogici preocupaţi de completarea grilei lor de punctaj în competiţii de natură socio - profesională. Ce devine în acest caz valoarea de elevul meu, până unde amorsarea valorilor nu trece (ca să nu spunem degenerează) în însuşirea bunului altuiva? Ce-ar mai fi dacă, fie şi în cazul unor reuşite socio - profesional, părinţii ar beneficia de un anumit punctaj în funcţie de performanţele şcolare ale copiilor lor?! Ale cui sunt succesele? Dar eşecurile? Sunt care dispuşi a ne întoarce la vechile (de fapt, învechitele) principii care atribuiau succesul şi meritul profesorului, iar în caz de eşec îl treceau în dreptul elevului?

Credem că nu se mai poate discuta în afara conceptului de *parteneriat educaţional* şi de *achiziţii*. Numai aşa vom putea atenua competiţiile şcolare de periculoasa inserţie a motivaţiei *adulte*, lăsând doar motivaţia *matură* a educatului să-i determine traiectoria; iar noi să fim în umbră şi a acţiona din umbră. Nimic din mândria reuşitei nu ne va fi ştirbit şi nimic din succesul *exclusiv* al elevului nu va fi *inclus* în vreun criteriu operaţional extra - pedagogic. Cum normal este să nu lauzi soarele pentru că răsare, ci lauda să aduci răsăritului lui aducător de lumină.

Astfel, definindu-şi clar noţiunile de *datorie* şi *îndatorire*, juniorii îi vor respecta pe seniori şi vor putea, autonomi, deci eliberaţi de *îndatorare*, să devină la rândul lor **seniori**.

Alina PAMFIL

EDUCATORUL - ASPIRAŢIE ŞI RESPONSABILITATE

Educatorul trebuie să ştie să relaţioneze natural cu lumea, să-şi deschidă inima pentru realizarea unui mediu de comunicare între el şi copii, să înveţe să-şi domine [illegible] spirituală care să-i asigure forţa,

[illegible] calităţii copilului să se dezvolte [illegible]re trupesc şi sufletesc, relaţia [illegible]uman în care trăieşte, meditând

[illegible]ceţi asemeni vouă,
[illegible]e în ziua de ieri."

[illegible]ectua, este construit în minte ca [illegible]e, posibilitate, strategie, şansă [illegible]ăţii respective.

[illegible] climatul şcolar de dezvoltare a [illegible] a capacităţilor în acord cu [illegible] conducând la formarea unui stil de [illegible] socială; ele sunt răspunzătoare [illegible]nesc.

în faţa naţiunii de a-şi forma cetăţeni [illegible]mânesc.

Din această perspectivă, fiecare dintre noi trebuie să încercăm un exerciţiu al alternativelor, al abordărilor diferite, un exerciţiu care nu poate fi decât profitabil, extrem de favorabil descătuşării spiritului creativ şi creşterii capacităţii de adaptabilitate la noile valori ale democraţiei, spre care aspiră societatea românească.

Prof. Elena IORDĂCHESCU,
Liceul pedagogic "Gh. Asachi" Piatra Neamţ

Între educaţie şi instruire

RE-FORMĂ sau REA-FORMĂ?

Primul pericol al acestei educaţii - cu deplină justeţe calificată drept latină - este acela de a se întemeia pe o eroare psihologică fundamentală: primejdia de a-şi imagina că recitarea de manuale dezvoltă inteligenţa. În consecinţă ne dăm silinţa să învăţăm cât mai mult posibil şi de la şcoala primară la doctorat... tânărul nu face decât să îngurgiteze conţinutul cărţilor, fără a-şi exersa judecata proprie şi iniţiativa."

Aşa suna, acum vreo sută de ani, avertismentul psihosociologului Gustave Le Bon, în urma unei pertinente distincţii între educaţie şi instruire. De atunci învăţământul francez a învăţat câte ceva. Numai la noi cuvântul "reformă" tinde să fie absorbit, ca multe alte cuvinte şi sintagme ale interminabilei perioade de tranziţie în gaura neagră a ceea ce s-a numit, destul de spiritual la un moment dat, limbajul de lemn. Şi aceasta pentru că marea schimbare, aşa cum au înţeles-o autorii de programe şi manuale şcolare, continuă să se concretizeze în delir informaţional care sufocă formarea şi în pagini întregi de compilaţii cu pretenţii de judecăţi definitive asupra temei prezentate, numai bune să taie chelul de învăţat al celui mai sârguincios dintre elevi.

Nu ne mai mirăm că în acest context Limba şi literatura română a devenit un obiect la care se învaţă în cel mai mecanic sens al cuvântului, prin localeă frenetică de "comentarii" pentru orice fel de examene (capacitate, bacalaureat, facultate), ignorându-se cu dezinvoltură obiectivele sale formative majore: dezvoltarea simţului estetic prin selectarea acelor lecturi care creează ierarhii valorice reale, dezvoltarea spiritului critic prin incursiuni personale în labirintul textului, încurajarea potenţialului creator prin aprofundarea artei compoziţiei.

Încărcarea excesivă a programei de învăţământ ce duce la un galop halucinant prin materie este o problemă care ar merita o discuţie separată, ca şi obsesia abordării cronologice a literaturii care duce adesea la divorţul elevului cu lectura taman pe la sfârşitul clasei a IX-a, când se pregăteşte intens intrarea în studiul marilor clasici, ca să nu mai vorbim de aroganţa cu care se crede că doar literatura ar deţine monopolul culturalizării maselor, de unde încăpăţânarea de a păstra în programă capitole ca "Şcoala Ardeleană" sau "Cronicarii moldoveni" mai la locul lor în cărţile de istorie sau de filosofie. Dar, ca să abordăm pe rând problemele, să ne oprim puţin asupra modului în care au fost concepute manualele.

Într-o epocă în care cartea a devenit, din păcate, un lux inaccesibil pentru majoritatea covârşitoare a populaţiei, manualul de literatura română ar trebui să se constituie într-o crestomaţie de texte însoţite de câteva observaţii necesare mai bunei lor înţelegeri. Or, disproporţia dintre fragmentele ilustrative şi "comentarii" este atât de mare, încât stai şi te întrebi la ce bun profesorii când elevilor li se oferă de-a gata viziunea altora, ca să nu-şi mai bată capul să-şi facă ei înşişi una. Manualul de literatura română ar trebui să ofere repere, nu să formuleze soluţii, aşa cum manualul de matematică propune probleme, nu înşiră rezultate.

Să ne oprim, de exemplu, asupra subcapitolului "Nichita Stănescu" integrat marelui capitol "Literatura română după al doilea război mondial". Nu mai insistăm asupra faptului că nu se oferă nicăieri sugestia schimbării de perspectivă în receptarea liricii moderne, astfel încât nimic nu-i opreşte pe elevi să folosească instrumente empirice de explorare a textului, similare, de pildă, cu acelea cu care au analizat poezia lui Alecsandri: E suficient să menţionăm că opera celui mai mare poet contemporan al nostru este expediată în opt pagini de "comentariu" (cărua nu-i mai discutăm alci nici pertinenţa, nici originalitatea) şi şase poezii, dintre care două obligatorii. Şi rezultatele se văd, din păcate: receptare abulică a imaginilor poetice, distorsionarea mesajului, complex de inferioritate în faţa operei, respingerea îndărătnică a tot ce înseamnă poezie modernă.

Când idealul ar trebui să fie o asemenea deprindere de orientare pe text încât urechea elevului să distingă fără probleme un vers al lui Nichita Stănescu de unul al lui Mihai Eminescu, Ion Barbu sau Marin Sorescu, aşa cum urechea muzicianului aude fiecare instrument dintr-o orchestră.

Un bun profesor de Limba şi literatura română nu este acela care "bate câmpii cu graţie", impunând elevului să-i memoreze floricelele stilistice pe care le asortează cu interminabile citate critice. Un bun profesor de Limba şi literatura română este acela care ştie să îndrume elevul în labirintul textului fără să-i lipească de frunte "marca fabricii" proprilor obsesii. Tot aşa cum un bun manual de Limba şi literatura română este acela care îl ajută pe dascăl să întreţină în copil flacăra curiozităţii şi plăcerea lecturii, şi nu acela care este o sursă de interminabile polemici, oricum necordiale.

Sau cel puţin aşa văd eu lucrurile. Cum le văd re-formatorii din minister, este o altă poveste, care-şi va pierde misterul prin toamnă.

Prof. Steluţa CĂLIN

Relaţia profesor - elev - părinte în contextul reformei şcolare

Reforma şcolară înregistrează progrese, în pofida obstacolelor şi a neîncrederii multora. O singură problemă, de mare importanţă pentru factorii implicaţi în procesul de înnoire a şcolii, rămâne neglijată: relaţia profesor - elev - părinte. Mentalităţile şi procedeele educative vechi sunt neschimbate aici. Profesorul pe de o parte, şi părinţele pe de alta, cu rare excepţii, acţionează cu autoritate asupra elevului pentru a-l sili să-şi însuşească, în mod prefabricat um putea spune, vederile lor asupra oamenilor, asupra vieţii şi asupra drumului pe care trebuie şcolarul să meargă.

Pornind de la aceste considerente ne-am propus că organizăm la Şcoala Nr.1 Vânători, cu asistenţa metodologică a Casei Corpului Didactic Neamţ, un modul de formare pentru elevi, profesori şi părinţi, în scopul adaptării relaţiilor care se stabilesc între aceşti factori, la cerinţele reformei şcolare. Demersul nostru este planificat pentru durata de doi ani şcolari, 1998 - 1999, 1999 - 2000, şi se adresează elevilor de la clasa a VII-a, profesorilor şi părinţilor acestor elevi. Obiectivul principal constă în optimizarea actului educativ şi democratizarea relaţiilor formator - format, prin iniţierea pedagogică a părinţilor şi schimbarea mentalităţii profesorilor cu privire la relaţia lor cu elevii. (continuare în numărul următor)

Prof. metodist Dan Agrigoroae, CCD Neamţ;
prof Doina Baroiu, Şcoala nr. 1 Vînători

s ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Jurnal de lectură

Constantin Parascan - "Ion Creangă şi Lumea în care a trăit"

Editura Saggitarius Libris - Iaşi - 1999

Lansată de curînd şi la Piatra Neamţ cartea lui Constantin Parascan - aşa cum spune autorul în **argumentul** său - "nu este o **monografie** (în înţelesul clasic al acestui termen), nici o **colecţie de documente**, nici o carte de **istorie literară**, sau **istorie a presei şi culturii**, nici o **antologie cuprinzând** toate **scrisorile** trimise şi primite de Ion Creangă, şi alte însemnate scrisori despre (sau ale lui) Mihai Eminescu, Veronica Micle, Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Junimea ş.a., nici un **dicţionar** a; scriitorilor români şi străini care au trait şi scris în secolul al XIX-lea, nici un **roman** (fix şi cronologic), nici un **calendar** pe 52 de ani de viaţă a lui Ion Creangă şi a Lumii timpului său..., CARTEA "Ion Creangă şi Lumea în care a trăit" ESTE câte ceva din toate acestea!".

Am transcris **ad litteram** acest **argument** deoarece mi se pare cea mai succintă şi mai cuprinzătoare prezentare a cărţii, un op mai mult decât necesar pentru cercetătorul - şi nu numai pentru el - care se va apleca asupra unei teme sau alta privind opera marelui scriitor.

Am putea spune cu alte cuvinte că "Ion Creangă şi Lumea în care a trăit" este o carte de repere sigure care îi dau cititorului o excelentă orientare asupra timpului în care a trăit şi asupra spaţiului format din cercurile concentrice tot mai largi, de la satul în care s-a născut, la ţara care i-a fost patrie şi până la întreaga lume al cărei cetăţean privilegiat este (şi subliniem acest lucru cu mândrie). Pentru că asta face autorul: îl situează pe Creangă în conclavul oamenilor de seamă pe care i-a dat România secolului al XIX-lea şi mai ales în Marele Panteon al scriitorilor lumii din acelaşi secol, adică acolo unde i se cuvine să şadă.

Pentru noi, locuitorii oraşului Piatra Neamţ, aflaţi la o zvârlitură de băţ de Humuleşti, numele lui Ion Creangă are o greutate foarte mare. Am găsit însă şi o capcană mică pentru virtualii cititori, prin ceea ce aflăm de la autor:

"Prezentând publicaţia "Colectorul literar pentru ambele sexe" din Piatra Neamţ, în "Curierul de Iaşi", Mihai Eminescu dojenindu-i pe redactori, îi trimite la opera lui Creangă: "Un muntean de baştină, născut asemenea în ţinutul Neamţului e Ion Creangă. Citit-au vreodată colectorii pe "Dănila Prepeleac", "Soacra cu trei nurori" şi altele ca să vadă care ar trebui să fie izvoarăle din care să se inspire, şi cum vorbesc ţinutaşii din Neamţ?...".

Constantin Parascan oferă documente inedite, ne vorbeşte despre dascălii şi profesorii lui Creangă, aminteşte momentele cruciale ale scriitorului, publică referinţe asupra activităţii de învăţător şi de autor de cărţi didactice. Iată conflictul lui cu mai marii Bisericii Ortodoxe din Iaşi, oamenii de seamă cu care a fost prieten, editorii lui Creangă, cărţile care au făcut parte din biblioteca lui şi care dau o altă dimensiune instrucţiei lui.

Citind cartea lui Parascan ţi se oferă sugestii care pot fi transformate în alte cărţi. Pomenesc doar de una: în 1876 Mark Twain publică "Aventurile lui Tom Sawyer". Cinci ani mai târziu Ion Creangă îşi dă la iveală "Amintirile din copilărie". Sunt convins că Ion Creangă n-a avut cum să-l citească pe Twain. Există însă idei care plutesc în aer. Vi s-ar părea hazardată o paralelă între cele două cărţi?

Ar mai fi multe de spus dar rândurile s-au făcut pagini şi nu vreau să pun răbdarea cititorului la încercare. Îi dau cuvântul autorului care ne va vorbi despre reabilitarea eclesiastică a lui Creangă:

"După mai bine de 120 de ani, la 20 iunie 1993, la Iaşi, la Biserica Sf.40 de Mucenici, unde Ion Creangă îşi începuse viaţa eclesiastică cu bunele şi relele ei, printr-o hotărâre reparatorie: i s-a ridicat pedeapsa şi a fost reprimit în rândul clericilor bisericeşti."

Cartea lui Constantin Parascan este o carte vie, bogată şi bine scrisă. Că se citeşte cu mare plăcere nu e nevoie să mai spun.

Ed. COVALI

GREVA GENERALĂ DIN ÎNVĂŢĂMÎNT CONTINUĂ

Grevele anterioare din octombrie 1998 anulate subiectiv şi [illegible] după ce totul abandonate prematur, în timp ce întreaga mişcare sindicală a curgerii de participanţi, acel eveniment [illegible] pentru liderii ai patru lideri nu s-au mai [illegible] ministru al învăţământ să se asimilat declaraţia [illegible] masă pentru a [illegible] sindicale din [illegible] de toate [illegible] imperios [illegible] de cursul [illegible] prezent.

[illegible] cerioară a [illegible] hotărât ca [illegible] 10 a.m. în [illegible] deţ să fie [illegible] organizate mitinguri, iar la Bucureşti la aceeaşi oră, un mare miting naţional cu participare de delegaţii reprezentative din toate judeţele ţării.

Avem obligaţia morală de a ne adresa elevilor noştri şi părinţilor aceştora şi să-i asigurăm că noi ne-am făcut şi ne vom face totdeauna datoria până la sacrificiu, anul acesta şcolar nu va fi un an pierdut, ci numai unele etape din desfăşurarea lui vor fi decalate în timp.

Le adresăm chiar rugămintea fierbinte, nu numai de a ne înţelege şi de a ne sprijini, deoarece Greva Generală este mai ales pentru PROGRESUL ŞCOLII ROM_NEŞTI, pentru normalizare cât mai e posibil şi cât mai repede a lui, în condiţii contrare dezastrul general este inevitabil.

Cerem tuturor lucrătorilor din învăţământ răbdare, putere şi energie şi, mai ales, unitate şi fermitate până la capăt.

Uniţi şi fermi până la capăt, VOM ÎNVINGE!

municipiul Bucureşti veniţi singuri pentru a ne da putere şi a ne spune glasul mulţimii NU AVEŢI DREPTUL CA SĂ CEDAŢI", au hotărât CONTINUAREA GREVEI pe termen nelimitat până la soluţionarea integrală a Protocolului

RADIOGRAFIA UNEI ÎNCERCĂRI

Iiceu din Piatra Neamţ. Surprinzător - sau

[illegible] cadrelor [illegible] relata fă[illegible] mare tristeţe, acum:

▲ Şcoala Nr.3 - au returnat 7 exemplare din 10 distribuite;

▲ Şcoala Nr.6 - cele 10 reviste au fost achitate pe loc, cu precizarea ca numărul următor să nu le mai parvină;

▲ Şcoala Nr.9 - d-na director, după ce a răsfoit o revistă, a refuzat să le primească pe celelalte, spunând că "nu dă bani pe vechituri";

▲ Liceul "Gh. Asachi" - dna secretară nu primeşte revistele fără aprobarea dnei directoare (care era la ore) şi în plus, nu este de datoria ei să le vândă;

▲ Liceul Economic - imediat ce au fost distribuite, secretara liceului a dat telefon la C.C.D. să venim să luăm revistele, căci dl director i le impută;

▲ Liceul de Informatică - după discuţii cu secretara, revistele au fost preluate prin intermediul dlui prof. Buţincu, cu precizarea că "C.C.D. este o casă fantomă";

▲ Casa de fete "Ion Creangă" - lidera de sindicat a refuzat să primească revistele, pe motiv că "nu mai ştie nici măcar culoarea banilor";

▲ Şcoala Profesională 2 - revistele au fost primite, dar returnate a doua zi, când s-a aflat că sunt contra cost (2000 lei/buc.).

Petre Ţuţea ne avertiza într-una din lucrările sale, că (evitând cacofoniile) "ca să scrii în limba română trebuie să fii foarte cineva."

Stimaţi colegi, v-am rugat din primul număr să ne trimiteţi articolele dvs. (actuale sau "de sertar") pe adresa Editurii "Alfa" a Casei Corpului Didactic Neamţ: str. Petru Rareş nr.24, Piatra Neamţ, cod 5600, jud. Neamţ - şi vă mai rugăm încă!

Ce trebuie să mai facem ca această încercare de reînnodare a unei tradiţii pierdute (de la "Apostolul" din '37) să funcţioneze astăzi în '99?

Am fi nedrepţi dacă n-am recunoaşte că mai există şi manageri care au ţinut cont şi de adresa - tip invitaţie, sau dacă doriţi rugăminte - a Inspectoratului Şcolar al judeţului [illegible] de (însuşi) dl. [illegible] neral, prof. Iosif [illegible] are oamenii aflaţi [illegible] rigoare) la cârma [illegible] şcolile domniilor [illegible] acă abonamente [illegible] existente deja [illegible] e de 16.000 lei). [illegible] orii următoarelor [illegible] nt: Grup Şcolar [illegible] tra Neamţ, Grup [illegible] u" - Borca, Liceul [illegible] Vodă" - Roman, [illegible] are" - Tg. Neamţ, [illegible] Neamţ, Şcoala [illegible] - Roman, Şcoala cu clasele I - VIII com. Ştefan cel Mare, Şcoala Războieni, Şcoala Săbăoani, Şcoala Români, Şcoala Icuşeşti ş.a.

Noi, colegiul director, ce trebuie să înţelegem?

a) Că scriem ca Moise în pustiu?

b) Că doriţi, sau nu, să aveţi un organ de presă propriu?

c) Că sunt dificultăţile inerente unui început de criză? (ce curaj din partea noastră!)

d) Că putem considera reacţia dvs. ca una care să ne mobilizeze?

Fără să aştept neapărat un răspuns la punctul (d), vă anunţăm că vom continua!!! Vântul reformei bate într-o singură direcţie - înainte - şi suntem gata să continuăm efortul nostru financiar şi de scriitură, ca această revistă a cadrelor didactice (singura din judeţ şi - printre foarte puţinele de această calitate - din ţară) să mai navigheze încă, în speranţa sosirii unor ape mai limpezi. Asta depinde şi de dumneavoastră!!! Altminteri, vom conchide trist, ca şi apostolul zonei Neamţ - bădia Ion Creangă - (despre sine) că: "O fi umblat el sărmanul după înţelepciune, da' n-o avut unde-o pune!".

Celor dimpotrivă le doresc înţelepciune grabnică, iar acelora dimpreună cu efortul nostru - le mulţumim!

P.S.:

1. Dacă nu NOI, atunci CINE?
2. Dacă nu ACUM, atunci CÂND?
3. Să ţineţi CONT de CONTUL NOSTRU nr. 50192613257!

Aşteptăm răspunsurile dvs. la ultimele întrebări pe adresa revistei "Apostolul" A CADRELOR DIDACTICE DIN JUDEŢUL NEAMŢ.

Vă mulţumeşte cu respect,

prof. de folosofie Dumitriţa VASILCA

(Azi, Director C.C.D. Neamţ)

TOAST DE ZIUA ÎNVĂŢĂTORULUI

Noi, "sărbătoriţii", toastăm pentru ziua de mâine, rezumat al supravieţuirii altoite cu tăcerea demnă de răbdarea dascălului (pusă la încercare repetat). Un simbol ar putea fi tânărul coleg de cancelarie, care nu-şi poate permite să consume decât 50 mii de lei pe săptămână, iar un calcul elementar dă măsura zilei de bunăstare a profesorului licenţiat.

Nu se îngăduie, prin noblеţea profesiei, lamentaţia, nemulţumirea. Poza profesorului e de-a dreptul romantică: trudind din greu, meticulos, nelipsind, neîntârziind (fie ploaie, fie vânt) şi, pentru efect, are haine ponosite, e flămând şi nu-şi poate îngriji cum se cade familia. E chiar un exemplu de sacrificiu (ca "apostol"), dar şi de ingeniozitate (nefiind puţin lucru să-ţi ajustezi mereu existenţa după procustantul salariu).

În toastul meu, Domniilor voastre vi "se cuvin" itinerarii pe măsura salariilor şi repaosuri exotice (după efort). Nouă, "sărbătoriţilor", ne rămâne obişnuinţa şi cotidiana cale spre piaţă, pe care, îndrăznim să ne-o dorim, în toastul nostru, mai puţin îngrijorată şi mai puţin umilitoare. Părinţii ne privesc compătimitor, iar elevii, cu înţelegere. Nu m-ar mira să ne consoleze, bătându-ne pe umeri sau acoperindu-ne cu uitare şi umilinţă (cum aţi facut Dumneavoastră, aleşii, ex-elevii noştri).

Toastam pentru sfârşitul lungilor aşteptări în mai bine, pentru supravieţuirea profesorimii, care de teamă că nu li se va afla sărăcia, v-au ales - pentru contrast - pe Dumneavoastră să le fiţi "bogaţii".

Iar dacă vi se pare că ieşim din poza romantică de eroi, păşind ponosiţi şi încovoiaţi de griji în viaţa adevarată, e semn că şi Domniile voastre, aleşii, ar trebui să coboraţi din halucinanta lume a puterii, să vă recunoaşteţi ÎNVĂŢĂTORUL, PROFESORUL şi să-l ajutaţi să-şi redobândească locul şi statura academică.

Hotărârea Congresului Naţional al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor, Educatoarelor şi Institutorilor

Congresul Naţional al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor, Educatoarelor şi Institutorilor din România, întrunit în zilele de 28 - 29 mai 1999 la Drobeta Turnu Severin, desfăşurat sub înaltul patronaj al ministrului educaţiei şi învăţământului, dl. prof. univ. dr. Andrei Marga,

Hotărăşte

1. Asociaţia Generală a Învăţătorilor, Educatoarelor şi Institutorilor este un partener profesional activ al Ministerului Educaţiei Naţionale în procesul de implementare a Reformei învăţământului preuniversitar.

2. Asociaţia va acţiona, prin filialele sale, pentru atragerea şi motivarea pedagogică a cadrelor didactice, în aplicarea măsurilor Reformei.

3. Asociaţia se va ocupa de găsirea celor mai bune căi de continuare a studiilor educatoarelor şi învăţătorilor în colegii, prin învăţământul la distanţă.

4. Asociaţia se va ocupa de înfiinţarea, la nivel zonal, a filialelor Cêntrului de Formare Continuă în care se vor pregăti educatoarele şi învăţătorii din ţară, precum şi cei de limbă română din alte ţări.

5. Asociaţia, prin filialele sale, va institui un concurs de programe pentru relansarea învăţământului din mediul rural. Primele trei programe vor fi premiate şi se vor iniţia măsurile necesare pentru aplicarea lor.

6. Asociaţia Învăţătorilor, Educatoarelor şi Institutorilor îşi va desfăşura activitatea în Societatea pentru Învăţătura Poporului Român, fără a-şi pierde identitatea.

7. Asociaţia va acţiona pe lângă Ministerul Educaţiei Naţionale pentru reorganizarea eficientă a şcolilor normale în vederea valorificării experienţei obţinute de cadrele didactice în formarea educatoarelor şi învăţătorilor.

Participant,
Gh. AMAICEI

GREVA- DISCIPLINA LA CARE PROFESORII ÎNCĂ RĂMÎN REPETENŢI

Fierte la foc mic timp de aproape nouă luni, în urma cu exact o săptămînă şi doua zile, nemulţumirile dascălilor au dat în clocot. Anunţată cu trei zile înainte, greva cadrelor didactice a fost declanşată luni, 7 iunie. ▲ Nimeni nu le-a ascultat şi nimeni nu le-a crezut, între timp se poate să fi fost şi uitate, atîta vreme cît au stat cuminţi în bancile lor, aşteptînd onorarea promisiunilor făcute într-o toamnă. ▲ " A izbucnit în lacrimi cînd a primit, în ziua de plată, 400 000 de lei în timp ce femeia de serviciu a luat 600 000 lei", ne-a mărturisit directorul unui liceu pietrean. Vorbea despre profesoara de română, cadru didactic cu cinci ani vechime. ▲ Protocolul încheiat cu Guvernul anul trecut, respectarea Legii 154, acordarea celui de-al 13-lea salariu, asigurarea banilor pentru concediile de odihnă, plata salariilor la timp, n-au fost decît gogoşi pe care dascălii le-au tot ronţăit de n-au mai rămas nici firimiturile. ▲ Printre acte normative, regulamente şi tot felul de hîrtii îngălbenite de vreme, la afişierele şcolilor a fost anunţată, scrisă proaspăt pe hîrtie albă şi frumoasă, GREVA. ▲ "Grevă generală" şi unele dintre consecinţe : "Nu se semnează CEC-uri" sau " Examenele pentru clasele a cincea cu predarea intensivă a unei limbi străine se amînă pînă la noi ordine". " Grevă generală. Părinţii şi elevii sînt rugaţi să urmărească la radio şi TV comunicatul de reluare a cursurilor". ▲Nu puţini au fost profesorii care s-au strecurat pe lîngă aceste anunţuri şi şi-au continuat activitatea. ▲ Singurii care nu şi-au trimis elevii acasă în prima zi de grevă au fost cei de la Liceul Petru Rareş care s-au alăturat protestului colegilor lor marţi, 8 iunie. ▲ Procentul participanţilor din Neamţ la greva din învăţămînt a fost estimat la 85 %. ▲ 15%- "spărgători de grevă", după cum au fost catalogaţi de liderul FSLÎ Neamţ, profesorul Florin Florescu. ▲ Deci, au existat şi profesori care, pretextînd sau motivînd într-un fel sau altul, s-au declarat anti grevă încă din prima zi. ▲ Vom face şi vom drege împotriva acestora a mai spus liderul sindicaliştilor din Neamţ. ▲Cum rămîne, însă, cu acei grevişti care au încheiat situaţiile elevilor claselor a XII-a sau au chemat copiii să-şi dea tezele? "Nu trebuie să sufere şi elevii", se apără ei. ▲ Examenul de capacitate, început înainte de declanşarea grevei generale, s-a desfăşurat în bune condiţii, profesorii implicaţi făcîndu-şi pînă la capăt treaba. ▲ "Vom bloca examenul de admitere în liceu!". ▲ Înscrierile au început însă şi mai mulţi directori susţin că examenele vor avea loc duminică şi nu în altă zi. ▲ La liceele cu profil vocaţional se desfăşurau chiar din 14 iunie probele eliminatorii. ▲ " Înscrierile se fac. Ce s-ar întîmpla dacă greva se termină joi sau vineri iar examenul are loc duminică? " şi "Este vorba despre munca noastră pentru la anul" erau doar două dintre argumentele directorilor. ▲ Mai rămîn amenînţate bacalaureatul şi evaluările. Tonul a scăzut, însă. ▲Pînă la concedii şi al 13-lea salariu este următoarea leafă care nu va însemna mare lucru în condiţiile în care orele pierdute în timpul grevei sînt imposibil de recuperat pînă la finele lunii. ▲Fără nici un rezultat concret, întîlnirea de luni cu preşedintele Emil Constantinescu este posibil să fi deschis, totuşi, drumul reîntoarcerii profesorilor la catedre. De altfel, prea puţini au fost văzuţi în stradă, strigînd şi hulind. ▲De ce nu vor putea niciodată dascălii să facă o grevă ca la carte? Pentru că este singura "disciplină" la care n-au trecut nici unul dintre examenele de pînă acum.

Mihaela DRĂGOI

ÎNVĂŢĂMÂNTUL DESCHIS LA DISTANŢĂ

Este bine cunoscută dificultatea realizării încadrării profesorilor ce predau discipline din aria curriculară "Matematică şi ştiinţe".

Centrul Regional pentru învăţământ deschis la distanţă IDESC Iaşi, unită toate cadrele didactice interesate în realizarea unui Centru Local de suport IDD în Piatra Neamţ la discuţii în care ne-ar prezenta detalii privind învăţământul deschis la distanţă şi modul de funcţionare a cursurilor de reconversie profesională în tehnologia IDD.

În acest moment există o ofertă adresată absolvenţilor facultăţilor de Fizică, Chimie şi Biologie care doresc să-şi extindă calificarea astfel încât să aibă dreptul de a preda la gimnaziu oricare din cele trei discipline menţionate anterior.

AVANTAJE

1. Realizarea asigură a unei norme didactice complete la o singură şcoală.

2. Instruirea se realizează prin învăţământ la distanţă, astfel încât activitatea cursanţilor nu va fi întreruptă şi întrerupă interacţiunea cu profesorii tutori se realizează prin intermediul materialelor audio - vizuale primite de la centrul IDESC Iaşi prin intermediul Centrului Local de suport IDD Piatra Neamţ.

3. La încheierea cursului absolvenţii primesc o diplomă de Master emisă de Universitatea "Al.I. Cuza" şi avizată de Ministerul Educaţiei Naţionale. Diploma conferă drepturi egale cu cele ale unui absolvent al secţiei similare de la cursurile de zi din învăţământul tradiţional.

4. Deoarece pe toată durata instruirii, cursantul nu trebuie să întrerupă activitatea didactică curentă, costul reconversiei profesionale este mult mai mic în comparaţie cu costul frecventării unui curs similar în învăţământul tradiţional.

Demersurile noastre, ale ISJ Neamţ, ne vor permite să răspundem şi la alte întrebări care vor contura clar statutul, competenţele Centrului Local de Suport IDD Piatra Neamţ precum şi eventualele extinderi ale ofertei IDESC Iaşi. Ne bazăm pe opţiunile Dv., stimaţi colegi.

Vă invităm la şedinţa care va fi organizată împreună cu IDESC Iaşi, şedinţă care va fi anunţată printr-o adresă din partea ISJ Neamţ către şcolile din judeţ.

Întrebări la care se va răspunde în cadrul acestei şedinţe (pot fi, bineînţeles, şi altele pe care încă nu le-am prevăzut):

1. Susţinerea financiară - taxe (dar alte forme? - sponsorizări, donaţii, burse etc.); care va fi costul estimat al cursului; care vor fi modalităţile de plată? Ce statut juridic va avea Centrul Local?

2. Durata - 2 ani, conform ofertei IDESC Iaşi; în Statutul personalului didactic durata minimă este de 1,5 ani; există posibilitatea reducerii cursului până la minimum prevăzut de Statut?

3. Structura cursului - programa?
- suport curs? bibliografie?
- lucrări aplicative - vom sugera IDESC Iaşi ca acestea să se desfăşoare în unităţile liceale din Piatra Neamţ care au o dotare compatibilă cu cerinţele IDESC Iaşi - care sunt acestea?
- evaluări parţiale - cum, când, unde?
- evaluări finale - cum, când, unde, cine le realizează (gestionează)?

4. Finalizare şi certificare - cum? baza legală

5. Locul de desfăşurare - baza de informare

6. Există un număr minim de solicitanţi pentru un modul pentru a iniţia cursul? dacă da, câţi? există un număr maxim de locuri?

7. Condiţii de admitere
- selectare cursanţi - cum?
- înscriere candidaţi - acte, data?

Din discuţii avute cu unele cadre didactice au reieşit următoarele opţiuni pentru lărgirea ofertei IDESC Iaşi:

- pentru aria "Om şi Societate" - istorie, filosofie, logica, psihologie, economie politică, cultură civică
- pentru toate specialităţile - Consiliere şi Orientare Şcolară
- pentru toate specialităţile - limbi străine

Demersurile noastre vor include informarea şcolilor, realizarea unui sondaj de opinie privind opţiunile cadrelor didactice.

Cu stimă şi încredere în dumneavoastră şi în mai bine,

Inspector şcolar general adjunct,
Prof. Ovidiu MĂNTĂLUŢĂ

Rememorări nemţene în luna iunie

1/1914 - s-a inaugurat localul de şcoală din satul Holda, ridicat prin străduinţa învăţătorului folclorist Simion T. Kirileanu, fiu al satului.

2/1867 - e numit membru al Societăţii Literare (devenită Academia Română) cărturarul pedagog V.A Urechiă (n. la Piatra Neamţ).

2/1900 - e promulgată "Legea pentru şcolile de copii mici" (grădiniţe) propusă de ministrul învăţământului, dr. C. Istrati (n. la Roman)

7/1931 - toate şcolile din judeţ au sărbătorit pe N. Iorga la împlinirea vârstei de 60 de ani.

9/1921 - a concertat, pentru prima oară la Piatra Neamţ, George Enescu, fiind bine primit de profesori de muzică din oraş.

10/1839 - s-a născut Ion Creangă, după cum atestă actul de naştere; el declarase 1 martie 1837.

13/1878 - s-a născut la Cotrăgaşi ilustrul învăţător din Piatra Neamţ, Petre Gheorgheasa.

13/1929 - şcolile secundare din Piatra Neamţ au prezentat un apreciat program artistic la Cercul Gospodinelor, pentru delegaţii la Congresul Mondial al Agronomilor (care s-a ţinut în România), aflaţi atunci în excursie.

16/1884, n. la Căciuleşti vestitul comandant de oşti, generalul N. Dăscălescu, susţinătorul educaţiei ostăşeşti naţionale româneşti în armată.

18/1935 - ministrul Învăţământului, dr. C. Angelescu, inspectează Şcoala Normală de învăţătoare din Piatra Neamţ, elogiind-o.

23/1969 - moare la Bucureşti profesorul universitar Ernest Grinţescu (n. la Petricani), fiul învăţătorilor Profira şi Petru.

24/1818 - se naşte la Roman întemeietorul învăţământului agronomic din România, unul din ctitorii Şcolii Româneşti moderne, Ion Ionescu dela Brad.

24/1933 - Asociaţia profesorilor secundari din Piatra Neamţ organizeaza festivitatea ieşirii la pensie a profesorului Panaite Criveţ. Cuvântarile au fost publicate în volumul "Omagiu Profesorului Panaite Criveţ", Piatra Neamţ, 1934.

26/1927 - moare savantul Vasile Pârvan, pedagog naţional (a carui mama era din Dobreni - Neamţ).

26/1982 - moare academicianul Gh. Cartianu Popescu (n. 08.08.1907, la Borca), al carui nume el poartă Grupul Şcolar de Chimie din Piatra Neamţ.

26/1984 - moare la Cluj profesorul D. Braharu, născut la Cut, în 05.12.1898; şeful primei promoţii a Şcolii Normale Gh. Asachi din Piatra Neamţ.

28/1872 - se naşte la Câmpulung - Moldova, din părinţi originari din Piatra Neamţ, preotul Vasile Gheorghiu, stralucit profesor la Facultatea de Teologie din Cernăuţi şi (în vremea prigoanei) la Seminarul din Tg. Neamţ; m. în 28.11.1959, la Cut, unde e înmormântat.

CÎT DE REPEDE SPUNEM "ODINIOARĂ"...

Trecut-au anii ca nouri lungi, spaţiu - timp pedagogic dintre cele mai însemnate, cu (în)semnele creşterii ori ale descreşterii, dar, oricum, ale progresului acestui neam de care ne mândrim a fi apartinători şi nu musai contemporani. Firesti nume pentru două ființe profesionalmente dedicate, firești nume pentru ființe ale unuia sau mai multor colege, cele cu care, fie că le-ați gândit de bine, fie că v-ați furat gândindu-le *în răspăr*, le-ați împărțit, cu mai multă sau mai puțină bucurie, cu invidie ori le-ați iubit cu generozitate, sinceritate, demnitate propusă ca față evidenței, sau, poate, cu mai puțină bunăvoință pentru că le-ați simțit, spus fiecăreia numele, cum se cheamă: Dorica Costan și Nona Matcovschi. Acestea sunt de fapt ființele, în virtutea unui ca-numele care le re-prezintă, principiu care vrea să evite subiectivismul profesional, printr-un joc de-a-ascunselea (a nu se vedea *modus vivendi* contopit în ele cu *modus operandi*, pentru binele unui *persoanei* nu poate fi un reflexiv pasiv, ci este un pasiv reflexiv, care îndeamnă la reflecție. Până se va fi desfășurat acest act în fiecare dintre noi, viitorii pensionabili, sărutăm dreapta, Doamnelor, și vă dorim ani mulți și senini ca fruntea sub care gânduri s-au zbătut pentru noi.

Doamnelor Dorica Costan și Nona Matcovschi le dorim pensie competitivă, acum, la încheierea competiției, cea care mobiliza odinioară (cât de repede vine vremea să spunem *odinioară*) școlile cele de frunte ale învățământului nemțean, nefiind vorba doar de direcțiune, ci de chiar direcția cea menită a defini devenirea celor mici, mijlocii și mari, în urmă-ne venitorii ori înainte mergătorii. Trecut-au ani și singurul lucru ce-a rămas neschimbat este *modus dicendi*.

Și tot acum, pentru că, odată cu pensionarea Dumneavoastră, se schimbă până și data începutului de an școlar, dorim să vă revedem pe un întâi septembrie, cu aceeași emoție și aceleași simțiri din care am fost întotdeauna trăitori.

Alina PAMFIL

Recunoaştere internaţională

După includerea biografiei personale a concitadinului nostru, domnul profesor universitar doctor în matematică Vasile Postolica în ediţiile a 16-a (1999) şi a 17-a (2000) ale prestigioasei carţi intitulate "Who's Who in the World" (USA) ca semn al contribuţiei notabile la dezvoltarea matematicii, recent aceeaşi editură i-a inclus biografia în a 5-a ediţie a carţii cu titlul "Who's Who in Science and Engineering" împreună cu International Biographical Centre din Cambridge (Anglia), care va publica lucrarea internaţională intitulată "Outstanding People of the 20-th Century".

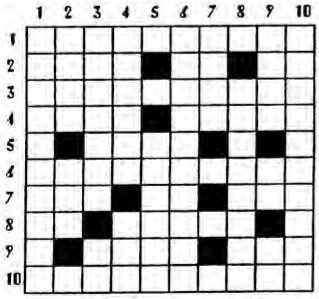

La timp! (anagramat)

ORIZONTAL: 1) A DOTA în fiecare an; 2) NACU! - Subsemnatul - Individ; 3) MENU luat din... calendar!; 4) SITA - NITAN nisam!!!; 5) Cele de colo; 6) RAMIFICI! (masc.pl.); 7) PIA - Pus la îndoială - PUL la masa verde!; 8) Ultimul tur! - E GUŞĂ; 9) Cu nasul pe sus - Plin de apă; 10) FURORI (sg.)

VERTICAL: 1) CURTATE în timp; 2) SANI - RAI!; 3) ARAPI în Turcia! - SEC!!!; 4) AXAT la graniţă - Sub cap; 5) SONI! (pl.); 6) LA LOC!; 7) Intră la MEI!; 8)CAPITA; 9) ARIPAT (pl.) - Seu! - Mioare; 10) DAT PESTE!

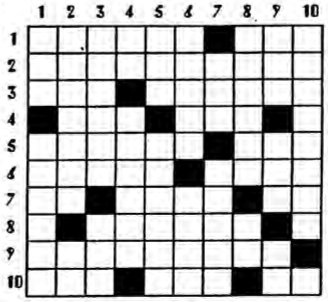

Fă-l pe loc! (surpriză)

ORIZONTAL: 1) CAME (pl.) - CĂIT; 2) E ca şi un... PIN!; 3) MUTĂ la... rând - RAIAT; 4) BOTĂ - TEURI (sg.); 5) BUBI! - Acid dezoxiribonucleic; 6) EA (pl.) - CIN!; 7) La revedere - CODA - Get!; 8) Acid organic; 9) MINERĂ (pl.); 10) Nu-i... ATU (reg.) - Întocmai - Soare în Egipt

VERTICAL: 1) Tavă - AGII (fig.); 2) NEEGALĂ - Cel mai bun; 3) CĂI - Document; 4) Antemeridian (abr.) - Mutare în... SAT; 5) RABA (var.) - Bu-i chiar MUT (fem.); 6) Un loc cu... AUR - Mare bou!!; 7) SAV... e mare şef! - MUTĂ (fig.); 8) Face parte din... CER (var.) - Cote!; 9) Duşmănie - Stăvilar - Ultimul pionier!; 10) CAMĂ (fig.)

Victor CIUBOTARU

n APOSTOLUL - *revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ cu Inspectoratul şcolar al judeţului Neamţ, Casa Corpului Didactic şi Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ.*
n FONDATORI: *C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)*
n CONSILIUL DIRECTOR: *Florin FLORESCU, Alina PAMFIL, Dumitriţa VASILCA, Gheorghe AMAICEI (martie 1999)*
n Redactor şef: *Mircea ZAHARIA;* redactor şef adj.: *Ştefan CORNEANU* ■ *Tiparul SC 5 AT SRL Piatra Neamţ*

Casa Corpului Didactic, str. Petru Rareş nr. 24, tel: 223885; fax: 225332, Piatra Neamţ.

PREŢUL 2.000 LEI